Ankenævnet *for* Forsikring

Den 21. november 2018 blev i sag nr. 91420:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har ulykkesforsikring. I klageskema af 4/10 2017 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

> "**Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Dækning af ulykkestilfælde – se vedlagte klage samt bilag.
> ...
> **2**. **Sagsfremstilling:**
> Min klient var den 18. februar 2015 på arbejde som [erhverv] under en …vagt, hvor hun omkring kl. 20 befandt sig i et vagtrum med to [kollegaer], da de hørte et bump. De opdagede en bil foran vagtstuen, der lavede en vending og kørte over en person, som lå på vejbanen længere henne på vejen. Bilen, der kørte over personen, forsvandt fra stedet.
>
> Min klient løb ud til offeret for at yde førstehjælp, mens hendes kolleger hentede ambulancen med relevant udstyr til brug for genoplivning og til brug for den videre transport til skadestuen. Samtidig blev der ringet alarm, så ambulancelæge og politi blev tilkaldt. Fremme ved offeret kunne det konstateres, at offeret var livløst, og genoplivning blev indstillet efter telefonisk konference med ambulancelægen.
>
> Kort efter vendte gerningsmanden tilbage og kørte direkte mod min klient og stoppede op foran hende med det lange lys på, så hun blev blændet. En hund i bilen gøede og en person steg ud af bilen. Min klient spurgte, hvorfor han kørte personen over, og gerningsmanden svarede, at han trillede ind under bilen.
>
> På dette tidspunkt oplevede min klient en voldsom angst og frygtede for gerningsmandens handlinger, idet han kort forinden i to omgange havde kørt over og derved dræbt personen, som hun netop havde forsøgt genoplivet.

Min klient turde ikke være ved gerningsmanden og søgte tilbage til offeret og tildækkede det. Pårørende til offeret kom til stedet og udviste aggressiv adfærd. Min klient rykkede for politihjælp, som umiddelbart efter kommer til stedet og fik pacificeret de tilstedeværende blandt andet ved brug af peberspray.

Min klient blev efter hændelsen sygemeldt fuld tid i to uger og yderligere op til to måneder på deltid og oplevede betydelige problemer med angst, men forsøgte at genoptage arbejdet. Min klient var fortsat mærket af hændelsen og blev på ny fuldtidssygemeldt fra den 12. august 2016 og er fortsat sygemeldt. Hun er blandt andet diagnosticeret med en posttraumatisk belastningsreaktion, der kommer til udtryk i form af angst, undvigeadfærd, irritabilitet, hukommelses- og koncentrationsbesvær og søvnbesvær.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf afgørelse den 17. november 2016 og anerkendte hændelsen som en arbejdsskade og vurderede min klients varige men til 10 %, jf. bilag 1.

3. Selskabets vurdering
Selskabet har i mail af 18. juli 2017 (bilag 2) fastholdt afslaget. I afslaget er det blandt andet anført, at der af politirapporten skulle fremgå vidneerklæringer, hvorefter gerningsmanden beskrives 'stille og rolig omend han fremstod noget rystet over situationen'. Selskabet har blandt andet på denne baggrund anført, at hændelsen ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at give et varigt psykisk men.

Selskabet henviser desuden til Højesterets dom af 22. marts 2010 (U.2010.1609 H) og anfører, at psykiske skader kan anses for legemsbeskadigelse/personskade, når skadelidte er blevet truet med eller været i fare for fysisk skade, og at dette ikke var tilfældet for min klient.

4. Bemærkninger
…
Selskabet er ikke berettiget til at indlægge en betingelse om, at min klient skal have været direkte udsat eller i fare for fysisk personskade.

Begrebet 'personskade' skal i overensstemmelse med den almindelige erstatningsret såvel som den nye ulykkesdefinition forstås som både fysisk og psykisk personskadeskade. Uanset at min klient ved hændelsen også var i fare for fysisk skade ved konfrontation med gerningsmanden, er det således ikke afgørende for, hvorvidt den psykiske skade er dækket.

Jeg bemærker, at sagen i U.2010.1609 H vedrørte den gamle ulykkesdefinition, og at nyere praksis anerkender personskade såvel som dækning på ulykkesforsikringen selvom skadelidte ikke har været i fare for fysisk skade. Jeg henviser til Ankenævnet for Forsikrings kendelse 78.901 (bilag 3) og Retten på [by] ved kendelse af 31. august 2012 (bilag 4). Både ankenævnet og retten lægger ved vurderingen af personskadespørgsmålet vægt på, at skadelidte 'har været i centrum i en pludselig hændelse, der har været egnet til og rummet fare for at medføre psykisk personskade.' At personskade omfatter psykisk skade uden at skadelidte har været i fare for fysisk skade følger desuden af Højesterets domme gengivet i U.2012.276 H og U.2012.524 H. (bilag 5-6)

I nærværende sag har min klient været udsat for en hændelse, der var egnet til og konkret medførte psykisk personskade, hvorfor hun har krav på dækning efter punkt 2.1. Hændelsen er desu-

den anerkendt som arbejdsskade, hvor min klient har fået tilkendt varigt men på 10 %, og tillige anerkendt og dækket på hendes anden private ulykkesforsikring. Disse forhold understøtter også, at hændelsen var egnet til at forårsage personskade og at selskabets afslag er uberettiget.

Undtagelsen i punkt 2.1.1.8 finder af samme årsager ikke anvendelse. Jeg henviser igen til kendelsen fra Retten på [by] (bilag 3), hvor det om en lignende undtagelse — dog med tilføjelse af ordet 'fare' — blev udtalt, at undtagelsen 'må alene antages at omfatte hændelser, der ikke rummer fare for at medføre fysiske eller psykiske skader og finder derfor ikke anvendelse i sagen'.

Selskabets henvisning til oplysninger i politirapporten kan ikke føre til andet resultat. Det bemærkes, at oplysningerne i politirapporten ikke kan ses som en udtømmende beskrivelse af forløbet, ligesom indholdet på ingen måde er uforeneligt med det forløb min klient har beskrevet.

Det forhold, at gerningsmanden et sted i politirapporten er beskrevet som rolig ændrer ikke på, at han kort forinden havde dræbt en person, og udtrykker netop en utilregnelighed eller ubalance, som min klient med rette frygtede ville medføre yderligere skadegørende handling."

Selskabet har i mail af 17/11 2017 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"**Fremstilling**
Kunden anmelder telefonisk den 23. februar 2015, at hun har psykiske følger 'efter at have set en mand blive slået ihjel'. I brev af 30. marts 2015, uddyber kunden sin forklaring omkring hændelsesforløbet. Efter at have indhentet nærmere oplysninger afviser vi i brev af 28. december 2015 hændelsen.

I mail af 17. november 2016 modtager vi fra kunden en kopi af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse, hvor de vurderer det varige men til 10%. Herefter indhenter vi politirapporten og speciallægeerklæringen fra AES.

Efter en revurdering af sagen, fastholder vi vores afgørelse i brev af 13. december 2016.

Efter yderligere korrespondance indtræder advokat i sagen den 9. maj 2017.
…
Begrundelse
Det fremgår af HR 22/3-2010, at selvstændige psykiske skader inden for snævre rammer kan sidestilles med legemsbeskadigelse/personskade, når hændelsen i øvrigt kan karakteriseres som et ulykkestilfælde, og den psykiske skade er påregnelig i forhold til den trussel eller fare for fysisk skade, som skadelidte har været udsat for.

Vores kunde er ikke en del af den primære hændelse og er således ikke centrum for begivenhederne. Via sit arbejde som [erhverv] yder hun førstehjælp, uden der i øvrigt sker yderligere. Der er således ikke for vores kundes vedkommende tale om omstændigheder, der normalt vil kunne karakteriseres som et ulykkestilfælde, således som HR har præciseret i ovennævnte dom.

Samtidig skal vi fastholde, at kunden - ifølge de afgivne vidneudsagn - på intet tidspunkt er blevet truet eller på anden måde har været i fare for at komme fysisk til skade.

Desuden fremgår det, at der - ud over hendes […] kolleger - hurtigt kom andre til og at politiet var der 12 minutter efter påkørslen. Som sagen er belyst, har der hverken direkte eller indirekte været nogen reel trussel og vi vurderer, at det anmeldte forløb ikke er egnet til at forvolde et varigt psykisk men.

En belastningsreaktion baseret på forestillinger om, hvad gerningsmanden måske kunne have fundet på, ligger ikke inden for de snævre rammer, som HR tillader i ovennævnte dom.

Der er i arbejdsskadesagen udfærdiget en psykiatrisk speciallægeerklæring. Det fremgår her, at nærværende er en forværring af følgerne af en tidligere begivenhed, hvor hun befandt sig i en bygning, hvor der blev begået indbrud. Kunden var ikke i kontakt med vedkommende, der brød ind, hvorfor det ligeledes her handlede om forestillingen om, hvad der kunne være sket.

Advokaten henviser i klagen til 78.901, hvor nævnet vurderer, at klager er centrum for begivenhederne, hvorfor det psykiske men kan anerkendes. Da klager i denne sag ikke er centrum for begivenhederne og ikke har været udsat for nogen reel trussel, så mener vi ikke, at de to sager kan sammenlignes.

Sammenfattende er vi af den opfattelse, at den anmeldte episode ikke kan karakteriseres som et ulykkestilfælde og at den trussel/fare, som der kræves for at sidestille de psykiske gener med en personskade, ikke har været en del af det forløb, som kunden har været i gennem.

Desuden er der tale om reaktivering af forudbestående psykiske gener, som er forstærket i forbindelse med den anmeldte hændelse. Og endelig vurderer den psykiatriske speciallæge, at generne vil svinde over tid og at kunden vil kunne vende tilbage til en noget nær normal tilværelse, hvorfor det er tvivlsom, om der er tale om et varigt men.

Konklusion
Vi fastholder, at der ikke er tale om et ulykkestilfælde, og at forløbet ikke lever op til HR's krav til, hvornår et selvstændigt psykisk men kan karakteriseres som en personskade.

Vi fastholder ligeledes, at der er tale om reaktivering af en forudbestående belastningsreaktion, som også er opstået uden egentlige trusler eller fare for fysisk tilskadekomst, men alene på forestillingen om, hvad der kunne være sket.
Derfor er der ikke tale om en dækningsberettiget skade."

Klagerens advokat har i brev af 8/12 2017 til nævnet bl.a. anført:

"**Bemærkninger**
Selskabet fastholder som baggrund for afvisningen, at min klient ikke skulle være truet eller på anden måde i fare for at komme fysisk til skade.

Hertil bemærker jeg på ny, at den praksis, som selskabet henviser til fra 2010 er ændret gennem senere højesteretsdomme, og at det således ikke er et krav, at man har været i fare for at komme fysisk til skade. Dette var da heller ikke tilfældet i AK 78.901.

Vedrørende AK 78.901 anfører selskabet at 'Da klager i denne sag ikke er centrum for begivenhederne og ikke har været udsat for nogen reel trussel, så mener vi ikke at de to sager kan sammenlignes.' Hertil bemærker jeg, at der i sagen i 78.901 netop ikke var tale om en 'trussel' men om en anholdelse, der medførte en psykisk belastning.

Derudover var min klient centrum for begivenheden, der bestod i en konfrontation med gerningsmanden efter hun havde været vidne til hans handlinger. Hun pådrog herved psykisk skade og var tillige i fare for fysisk skade. Det forhold, at gerningsmanden konkret ikke foretog yderligere skadegørende handling, kan ikke være afgørende for bedømmelsen af faresituationen, ligesom den ikke forudsætter verbale udtryk.

Dertil kommer, at de 'snævre rammer' som selskabet anfører, at der skulle gælde for anerkendelse af psykisk skade beror på en fortolkning af 2010-dommen, der vedrørte den gamle ulykkesdefinition og særligt ordet 'legemsbeskadigelse', der ikke er med i den nye definition.

Selskabets argumentation støttes således overvejende på en ældre retspraksis, der senere er ændret og fortolkninger af den gamle ulykkesdefinition, som ikke er gældende i nærværende sag.

Selskabet anfører desuden, at der er tale om en reaktivering af forudbestående psykiske gener. Hertil bemærker jeg, at det i speciallægeerklæringen er anført, at min klient efter første hændelse 'tilsyneladende kommer sig fuldstændigt' og at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (bilag 1) i arbejdsskadesagen udtalte:

'Vi er opmærksomme på, at du tidligere i 2013 oplevede angstreaktion grundet hændelsen … 2013. Men efter en lægefaglig vurdering finder vi ikke, at dette har været symptom givende, fordi generne i forbindelse med hændelsen i 2013 forsvandt og du havde ikke lægekontakt grundet hændelsen.'

Efter arbejdsskadesikringslovens § 12, stk. 1, foretages fradrag for gener, der ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden. Dette er ikke foretaget fradrag i afgørelsen af 17. november 2016 vedrørende ulykken den 18. februar 2015, hvilket understøtter, at min klients skade ikke skyldes andre forhold.

Endelig bemærker jeg, at selskabets vurdering af, at hændelsen ikke kan begrunde en psykisk skade bærer præg af efterrationaliseringer. Da gerningsmanden kort forinden havde begået et overlagt manddrab på særlig brutal vis, er det fuldt påregneligt at min klient pådrog psykisk skade efter det hændelsesforløb, som er beskrevet i mit tidligere indlæg.

Jeg bemærker, at både en speciallæge, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og et andet privat ulykkesforsikringsselskab, har vurderet, at hændelsen den 18. februar 2015 har forårsaget den psykiske skade, hvilket understøtter, at det indklagede selskabs vurdering ikke er korrekt.

Selskabet har i mail af 31/1 2018 til nævnet bl.a. anført:

"**AKF 78901** Var på mange måder en usædvanlig sag, hvor en i forvejen skrøbelig personlighed uforskyldt bliver tilbageholdt/fængslet for manddrab. At blive fængslet med risiko for 16 års fængsel er vel også en slags trussel. Sagen adskiller sig således væsentligt fra vores sag, idet det bemærkes at både hændelsesforløbet og forsikringsbetingelser var anderledes.

6. 91420

Ad forsikringsbetingelser:
Psykiske skader er undtaget på forsikringen med mindre helt specifikke krav er opfyldt. Således skal det psykiske men enten være opstået direkte i forbindelse med en personskade (fysisk skade) eller opstået som følge af en begivenhed af exceptionel og katastrofelignende karakter.

Den første betingelse er ubestridt ikke opfyldt.

Den anden betingelse er efter selskabets opfattelse heller ikke opfyldt. Vi skal i den forbindelse særligt henvise til afhøringsrapporterne fra politiet (bilag F, side 2, klager og side 34, kollega […]) samt klagers egen beskrivelse af hændelsen i bilag A. Ingen af disse beskrivelser, som i øvrigt adskiller sig væsentligt fra beskrivelsen af hændelsesforløbet i AES' afgørelse, kan opfattes som exceptionel og katastrofelignende. Klager har på ingen måde været udsat for en situation, hvor klager var i livsfare eller i risiko for betydelig personskade.

Klager har
- på godt 50 meters afstand overværet en personpåkørsel i mørke uden gadebelysninger (18/2 kl. 20.18)
- bistået - med førstehjælp som uddannet […]
- ifølge egne oplysninger til rapporten haft en kort dialog med gerningsmanden om hændelsen

Vores kunde er i følge politirapporten ikke blevet truet. Advokaten beskriver herefter, at der har været tale om en konfrontation. Der er ikke et eneste vidne, der omtaler eller beskriver føreren af bilen som konfronterende eller aggressiv. Politiet og kundens kolleger beskriver ham som rystet og meget berørt af situationen. Det er alene kundens subjektive fremstilling af forløbet, der giver en indikation af en konfrontation.

AES's vurderingsgrundlag
Jf. ovenfor er der betydelig diskrepans mellem forløbet, som det er beskrevet i de tidstro dokumenter, herunder politirapporten, og det forløb der kommer til udtryk i AES' vurdering. AES har ikke haft politirapporten til gennemsyn og sagen vurderes alene på kundens senere fremstilling af forløbet i anmeldelsen af arbejdsskaden. Det bemærkes således også, at AES' vurdering er sket på baggrund af ASL og de deraf følgende lempeligere bevisregler.

Psykiatrisk speciallægeerklæring
Hvis man læser den psykiatriske speciallægeerklæring, så fremgår det her, at kunden selv opfatter hændelserne fra henholdsvis 2013 og 2015 som sammenhængende og speciallægen konkluderer således at hendes belastningsreaktion er opstået ved første hændelse og forværret ved den anden. Det gøres i den forbindelse supplerende gældende, at forværring af forudbestående sygdom/skade er direkte undtaget i betingelsernes punkt 2.1.1.2 og 2.1.1.3.

Det fremgår videre, at det forventes, at kunden gradvist vil vende tilbage til en normal situation og tilstand.

På den baggrund fastholder vi vores afgørelse."

Til dette har klagerens advokat fremsendt brev af 21/2 2018, hvori det bl.a. er anført:

"I forhold til selskabets bemærkninger om betingelsernes formulering, er det væsentligt at fremhæve, at der ikke som anført af selskabet står noget om fysisk skade men blot personskade, som efter fast praksis også omfatter psykisk skade. Jeg henviser til kendelsen fra Retten på [by] fremlagt som bilag 4, hvor et synspunkt lignende selskabets blev tilsidesat.

Selskabets betragtninger om, at situationen ud fra en oplysning i politirapporten om gerningsmanden ændrer hverken på, at min klient konkret har psykiske men efter hændelsen eller de nuancer, som min klients beskrivelse af forløbet indeholder. Jeg henviser i det hele til mine bemærkninger herom i tidligere indlæg."

Hertil har selskabet i mail af 26/3 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Advokaten påpeger her, at vi ikke i betingelserne direkte nævner, at psykiske skader kun er dækket i forbindelse med fysiske skader. Det hænger sammen med, at betingelserne er fra før praksis ændrede sig, hvorfor personskade er anvendt som synonym for fysisk skade.

Vi skal dog understrege, at undtagelsesbestemmelsen for psykisk men alene giver mening, når personskade tolkes som fysisk skade. Dette bekræfter i Ivan Sørensen i sin konklusion i artikel i U.2oo4B.28, som vedhæftes.

Vi fastholder således, at kundens psykiske men efter den anmeldte hændelse
- er direkte undtaget i betingelserne
- er en forværring/genopblussen af psykiske følger efter tidligere hændelse"

Heroverfor har klagerens advokat i brev af 13/4 2018 til nævnet bl.a. anført:

"**Bemærkninger**
Selskabet fastholder, at dækning for psykiske men på baggrund af undtagelsesbestemmelsen i betingelserne forudsætter, at det er opstået i forbindelse med fysisk personskade. Selskabet anfører, at formuleringen skyldes, at betingelserne er fra før praksis ændrede sig og henviser til, at undtagelsen alene giver mening, når personskade fortolkes som fysisk skade.

Hertil bemærker jeg, at undtagelsen uanset tidspunktet for udfærdigelsen skal fortolkes efter gældende ret på ulykkestidspunktet. Det er i praksis fastslået, at personskade omfatter både psykisk og fysisk skade, hvorfor selskabets synspunkt ikke kan føre til andet resultat.

Det forhold, at en forfatter inden for den juridisk litteratur er af en anden opfattelse, kan ikke føre til andet resultat, når der foreligger ankenævns- og retspraksis til støtte for det modsatte. Jeg bemærker for en ordens skyld, at forfatterens opfattelse heller ikke deles af kontorchef i Ankenævnet for Forsikring, Carsten Sennels, der i artiklen trykt i U.2008.B28 (bilag 7) netop anfører, at personskade også i undtagelsesbestemmelsens forstand omfatter både fysisk og psykisk skade.

Denne praksis er fulgt i ankenævnskendelserne AK 74.976 og 76.297 og tillige ved domstolene ved kendelse af 31. august 2012 fra Retten på [by] (bilag 4)."

Selskabet har herefter i mail af 28/6 2018 til nævnet bl.a. anført:

> "Vi fastholder, at det aldrig har været hensigten - uanset ny eller gammel definition - at ulykkesforsikringen skulle dække selvstændig psykisk skade. Det er det, undtagelsen udtrykker, uanset i hvilken retning praksis har bevæget sig. Og det er det, vi og Ivan Sørensen i al stilfærdighed har forsøgt at påpege.
>
> **Praksis**
> …
> I fortsættelse her af skal vi henvise til den øvrige praksis omkring de psykiske skader, hvor det blandt andet ser ud til, at der er udviklet en betingelse, hvorefter skadelidte skal have været direkte i centrum for begivenhederne, før man kan tale om en hændelse, der kan karakteriseres som et ulykkestilfælde. Samtidig ser der ud til at være en meget konkret afvejning af de nærmere omstændigheder omkring hændelsen, herunder hvor konkret og reel truslen om fysisk skade har været, og om psykisk skade i den forbindelse må anses som påregnelig.
>
> **Forudbestående sygdom/skade**
> **…**
> Der er væsentlig forskel på, hvilken betydning forudbestående forhold tillægges i henholdsvis ulykkes- og arbejdsskadesager jf. undtagelsesbestemmelserne, der gælder i ulykkesforsikringssagerne. Eksempelvis er latente - på skadetidspunktet endnu ikke symptomgivende - forudbestående forhold relevante i forhold til ulykkesforsikringsbetingelserne. Se bilag b, side 6, punkt 2.1.1.2. og 2.1.1.3.
>
> AES' læger har hverken set eller hørt skadelidte og kan på den baggrund selvfølgelig ikke tilsidesætte den undersøgende speciallæges faglige vurdering - eller skadelidtes egen oplevelse af at der er tale om forværring med blandt andet flashbacks til den første hændelse for den sags skyld - når han konkluderer, at der er tale om reaktivering og forværring af en latent angst. Dette kan kun lade sig gøre, når andre administrative forhold gør sig gældende.
>
> På baggrund af Ankestyrelsens principafgørelse 33-17, har der udviklet sig en praksis i arbejdsskadesagerne, hvorefter man ser bort fra forudbestående sygdom/skade, hvis skadelidte ikke har haft gener efter dette forud for den aktuelle skade.
>
> Derfor fastholder vi, at den eneste lægefaglige vurdering AES har foretaget omkring det forudbestående er, hvorvidt følgerne efter hændelsen i julen 2013 - jf. Ankestyrelsens principafgørelse 33-17 - skal indgå i den samlede vurdering. Derfor er her tale om en lempeligere vurdering omkring det forudbestående fra AES' side og ikke en konkret psykiatrisk vurdering omkring begge hændelser og de psykiske følger efter disse.
>
> **Sammenfattende**
> Sammenfattende påberåber vi os følgende forhold:
> - at forsikrede ikke har dokumenteret, at forløbet har været anderledes end beskrevet i de tidsnære oplysninger i f.eks. politirapporten
> - kunden i øvrigt ikke har været centrum for begivenhederne, og i den forbindelse ikke har været udsat for konkrete og reelle trusler, hvorfor der ikke er tale om et ulykkestilfælde.
> - psykiske skader, hvor der ikke også er indtrådt (fare for) fysisk skade, er undtaget - den påberåbte skade er ikke påregnelig

- den påberåbte skade er undtaget i forsikringens undtagelsesbestemmelser omkring forudbestående skade/sygdom."

Klagerens advokat har herefter i brev af 27/7 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Drabsmanden vendte tilbage og kørte op foran min klient, hvorved hun oplevede en voldsom angst, idet hun — fuldt forståeligt — frygtede for, at de utilregnelige og voldsomme handlinger, hun netop havde overværet, ville gentage sig.
…
I forhold til selskabets bemærkninger om en eventuelt lempeligere vurdering efter arbejdsskadesystemet, så bestrides det, at være tilfældet og i øvrigt at skulle være afgørende i nærværende sag. Det kan konstateres, at sagen er anerkendt med et ikke ubetydeligt mén i arbejdsskaderegi, at der har været tale om en relevant belastning og farlig situation, som har medført varige gener, og at min klients andet forsikringsselskab også har ydet dækning.

Det forhold, at der i en lægeerklæring er beskrevet en hændelse fra 2013 kan ikke i sig selv — og heller ikke i medfør af betingelserne — begrunde, at der ikke skulle være dækning for det varige men.

Min klient har således på intet tidspunkt efter hændelsen i 2013 været i behandling, men har tværtimod varetaget sit job uden problemer indtil episoden i 2015.

Selskabets synspunkt, der i øvrigt forekommer nyt i sagen, kan ikke ses som andet end et nyt forsøg på at afvise dækning for en konstaterbar og dækningsberettigende skade.
…
Når forholdende en gang har været behandlet i retspraksis gælder den retstilstand også for selskabet, uanset intentionerne om et modsat resultat. Et almindeligt princip indenfor jura, som på ingen måde kan føre til, at der ikke skal ydes dækning i nærværende sag."

Selskabet har herefter i mail af 31/8 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Advokaten angiver, at drabsmanden kørte op foran kunden og stod ansigt til ansigt med kunden. Politiet på stedet oplyser, at vognen var parkeret 3o meter fra skadestedet og kollegaen […] oplyser, at han går hen og tager kontakt til vedkommende. Der er således ingen - heller ikke klager - som jf. vidneforklaringerne til politirapporten har oplevet gerningsmandens tilbagevenden som voldsom og truende. End ikke klagers vidneudsagn kan indeholdes i advokatens fremstilling af forløbet.
…
Uden nogen reel og direkte trussel, finder vi det ikke godtgjort, at klager har været centrum for begivenhederne. Med andre ord, så var hun blot én blandt minimum fem andre, der var til stede, da gerningsmanden vendte tilbage.

Psykiater […] konkluderer i sin erklæring, at klager i 2013 pådrager sig en posttraumatisk belastningsreaktion, som forstærkes i 2015. Det kan ikke tolkes anderledes end, at der er sket en forværring al forudbestående sygdom i forbindelse med hændelsen i 2015. Forværring al forudbestående sygdom eller latente sygdomsanlæg er direkte undtaget i betingelserne.

Vi fastholder derfor, at der ikke er tale om en dækningsberettiget hændelse."

10. 91420

Klagerens advokat har herefter i mail af 14/9 2018 til nævnet bl.a. anført:

> "Fremstilling og faktum i sagen beror på kundens forklaringer og det forhold, at der i en politirapport måtte være noteret andet ændrer ikke herpå. Politirapporten tager ikke højde for, ligesom der ikke er spurgt ind til, min klients reaktioner i forbindelse med konfrontationen af gerningsmanden.
>
> Det er korrekt, at min klient (heldigvis) ikke var udsat for direkte fysisk personskade, men som tidligere anført, er spørgsmålet ikke om der har været en fysisk personskade men om der har været en hændelse, der har medført en psykisk personskade."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives. Af politirapporten fremgår bl.a.:

> "**Afhøringsrapport vidne [klageren]**
> Tirsdag den 24. februar 2015
> …
> På et tidspunkt hørte vidnet et højt bump. Hun hæftede sig ikke så meget ved det i øjeblikket, da der er megen støj fra tung trafik på stedet.
>
> Sekunder efter bemærkede hun dog en personbil, der kom kørende tæt forbi vinduet mod syd med høj hastighed (pil 1). Bilen var kun væk af syne få sekunder før end vidnet bemærkede bilen på vej retur med høje omdrejninger (pil 2). Hun konkluderede derved at bilen havde lavet en hurtig vending længere nede ad P pladsen. Den ville ikke have nået at holde stille. Vidnet kunne ikke se hvor mange personer der var i bilen.
>
> Vidnet vendte sig om og kiggede ud ad vinduet mod vest og bemærkede samme bil fortsætte over mod [vej]. Bilen kørte ind ad [vej] i den 'forkerte' side af vejen (sydlige side), hen over hajtænderne og vidnet bemærkede at den havde høje omdrejninger fra motoren og kørte væsentligt hurtigere end normalt. (pil 3)
>
> Vidnet bemærkede at bilen herefter nærmest kørte i en bue forstået på den måde at den først kørte tilbage i den nordlige vognbane, hvorefter den krængede ind mod den sydlige vognbane igen. (pil 4)
>
> Netop som bilen var ca midt på vejen eller måske mest ovre i den sydlige vognbane bemærkede vidnet en cykel, der lå på den sydlige vognbane med styret mod syd. Hun bemærkede cyklen i lyset fra bilen og så den fordi forenden på cyklen vippede op. Vidnet konkluderede, at bilen må have påkørt cyklens bagende ganske let. Det så ikke ud til at cyklen flyttede sig som følge af påkørslen. Øjeblikket efter fortsatte bilen henover et menneske, der lå på ryggen med hovedet mod syd. Vidnet forklarede det på den måde, at hun kunne se et hoved og 2 arme stikke ud på bilens venstre side og bevæge sig opad som bilen kørte hen over kroppen. Hun kunne ikke se ben stikke ud på den anden side af bilen. Bilen fortsatte efterfølgende nedad [vej] uden at bremse eller nedsætte hastigheden. Det var ikke vidnets fornemmelse at den påkørte person blev flyttet nævneværdigt som følge af påkørslen.

Vidnet og de to andre vidner råbte op i munden på hinanden og løb ned mod [personen]. Vidnet kunne straks se at [personen] var død idet han havde lysstive pupiller, ligesom hun efter at have påbegyndt hjertemassage kunne mærke at [personen] var helt løs i brystkassen. Vidnet forklarede at hun kunne se mærker fra bildæk på [personens] brystkasse idet hans tøj var trukket op over maven. [Personen] blev ikke flyttet før politiets ankomst. Cyklen blev dog flyttet af en af de 2 [kollegaer]. Vidnet oplyste endvidere at cyklen oprindeligt lå på det sted, hvor der også lå et stykke hjernevæv.

Efter nogle minutter kom bilen tilbage til stedet. Vidnet kunne se at det var den samme bil. Bilen havde store skader foran. I bilen var en [person] og en stor hund. [Personen] rettede henvendelse til vidnet og sagde at: 'det var mig der kørte ham ned' el. lign. Vidnet spurgte [personen] om hvorfor han havde kørt ham over 2 gange til hvilket [personen] svarede: 'han trillede pludselig ind under bilen' eller lign. Vidnet nåede ikke at tale mere med [personen] da en meget vred kvinde kort efter ankom til stedet og begyndte at skælde [personen] ud. Kort efter ankom politiet.
…
Afhøringsrapport vidne [Klagerens kollega]
Onsdag den 18. februar 2015
…
Efter lidt tid kom en [bilmærke] kørende ad [vej] i østlig retning. Da den nåede frem til uheldsstedet standsede den. Personbilen havde store skader på fronten og frontruden var knust. Vidnet var henne og tage kontakt til føreren, sigtede, af denne personbil. Sigtede, som var alene i bilen ud over en hund, var meget chokeret og rystede på sine hænder. Sigtede oplyste, at det var ham, som påkørte cyklisten. Han ville kun skræmme ham, men cyklisten var så pludseligt kørt ud foran personbilen. Sigtede var derpå kørt fra uheldsstedet, fordi han blev bange. Efter noget tid ringede sigtede til 112 og kørte tilbage til uheldsstedet.

På et tidspunkt kom afdødes kæreste gående til stedet. Hun var meget oprevet. Vidnet undrede sig over, at kæresten kunne være på uheldsstedet så kort tid efter uheldstidspunktet. Kæresten ville hen til afdøde, men det forhindrede Falck. En anden kvinde, som var kommet til, tog sig af afdødes kæreste."

Af Psykologisk Speciallægeerklæring af 4/8 2016 fremgår bl.a.:

"**Resumé og konklusion**
[Årig] gift [erhverv], som ikke er disponeret til psykisk lidelse og aldrig tidligere har haft psykiske problemer, tidligere præget af overskud og god kapacitet mentalt, udsættes for 2 hændelser, hvor hun efter den første tilsyneladende kommer sig fuldstændigt, men dog har en latent angst, der aktiveres af den anden hændelse. Der har ikke været tale om sygemelding efter 1. hændelse, men 2 måneder efter 2. hændelse, og hun arbejder nu fuldtids, men ikke i samme omfang indholdsmæssigt som tidligere.

Undersøgte fremtræder umiddelbart mentalt intakt, dog tydeligvis præget af traumerne ved gennemgang og kan fortælle om fortsatte varierende grader af symptomer på angst, stemningsdyk og kognitive forstyrrelser.

Der er således tale om en POSTTRAUMATISK BELASTNINGSREAKTION F43.1, som er opstået i forbindelse med 1. hændelse og forstærket i forbindelse med 2. hændelse, så hun nu fremtræder med symptomer, der kan sammenlignes med middelsvær depression. Hun har forsøgt at fasthol-

de hverdagen inklusive arbejde, hvilket synes hensigtsmæssigt, dog med hensyntagen til tilstanden og passende aflastningsmuligheder.

Prognostisk forventes en gradvis tilbagevenden til en subjektivt noget nær normal situation og tilstand, men der kan fortsat gå halve til hele år, afhængig af relevant behandling.

Imidlertid er en fortsat og varig svækkelse af arbejdsevnen - og dermed indtjeningsevnen - ikke usandsynlig, i betragtning af arbejdets specielle krav og traumernes karakter."

Af afgørelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring af 17/11 2016 fremgår bl.a.:

"**Afgørelse**
Vi har anerkendt den anmeldte ulykke som en arbejdsskade efter arbejdsskadeloven. (Lov om arbejdsskadesikring § 6, stk. 1)

Begrundelse
Ulykken den 18. februar 2015 er en arbejdsskade.
Vi vurderer, at skaden i form af psykiske gener er forårsaget at, at du i forbindelse med dit arbejde var vidne til, at en mand blev kørt over af en bil. Under en …vagt opholdt du dig sammen med [kollegaer], da i hørte et bump og bilstøj fra gaden. I så ud af vinduet og så en bil slå et sving ind foran vinduet foran jer for derefter at køre tilbage hen over en person, der lå på jorden. Derefter kørte bilen væk. I løb ud og igangsatte behandling af den person, der lå på jorden. Efter kort tid kom bilen tilbage, kørte imod jer og stoppede op, så bilens lygter blændede jer. I kunne ikke se, hvem der sad i bilen, men blot høre en stor hund i bilen, der gøede. En person stod ud af bilen og du var meget bange og nåede at tænke, at du ikke anede, hvad [personen] kunne finde på. Kort efter kom andre personer løbende og der opstod tumult blandt de fremmødte, som først blev bragt til standsning, da politiet nåede frem.

Du oplevede i situationen en voldsom angst og oplevede gerningsmanden og hans opførsel som værende truende på dig.

Du har 1 år efter hændelsen fortsat psykiske gener i form af hjertebanken, uro, søvnbesvær og manglende overblik.

Vi vurderer, at den beskrevne hændelse ud fra en lægefaglig vurdering er egnet til at medføre varige psykiske gener. Vi har lagt vægt på, at du har været vidne til, at en mand blev påkørt to gange og dræbt, hvorefter gerningsmanden fremstod truende over for dig og dine kollegaer.

Derfor anerkender vi skaden i form af psykiske gener som en arbejdsskade.

Varigt mén
Afgørelse
Vi vurderer, at dit mén efter arbejdsskaden er 10 procent.
…
Begrundelse
Vi har fastsat dit varige men ud fra en samlet vurdering af de gener og ulemper, som du har til daglig på grund af arbejdsskaden.

Vi har fastsat dit varige mén efter et skøn, fordi skadens følger ikke er nævnt i vores vejledende méntabel. Skadens følger kan sammenlignes med følgende punkt:

Efter tabellens punkt J.1.1 vurderes let posttraumatisk belastningsreaktion til 10 procent.

Der fremgår af den psykiatriske speciallægeerklæring af den 4. august 2016, at du har udviklet posttraumatisk belastningsreaktion. Belastningsreaktionen vurderer vi er let.

Vi har ved vurderingen lagt vægt på, at du efter hændelsen den 18. februar 2015 har tilfælde af angst, hvorfor du ikke længere læser kriminalromaner eller ser krimier i fjernsynet, fordi dette vil aktivere den gamle angst.

Du oplever også søvnbesvær, hvilket betyder, at du har behov for en middagslur ellers bliver du irritabel. Derudover oplever du at have kognitiv svækkelse, som ses ved, at du ikke længere har samme overblik som før skaden, og du skriver små sedler for at huske ting. Du har svært ved at koncentrere dig.

Det er også indgået i vores vurdering, at du veksler mellem gode og dårlige perioder.

Endvidere har vi også lagt vægt på, at der ved den lægelige undersøgelse ikke er fundet objektive psykiske gener udover, at du bliver følelsesmæssigt påvirket og tydelig grådlabil ved gennemgang at hændelsen.

Ud fra en lægefaglig vurdering, finder vi, at dine gener passer til punktet.

Derfor har vi fastsat dit varige mén til 10 procent.

Vi er opmærksomme på, at du tidligere i 2013 oplevede angstreaktion grundet hændelsen I… 2013. Men efter en lægefaglig vurdering finder vi ikke, at dette har været symptomgivende, fordi generne i forbindelse med hændelsen i 2013 forsvandt og du havde ikke lægekontakt grundet hændelsen."

Af forsikringsbetingelserne 2.1 fremgår bl.a.:

"**Forsikringen dækker**
2.1. Direkte følger af ulykkestilfælde

2.1.1.
Ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der forårsager personskade.
…
Forsikringen dækker ikke

2.1. Sygdom m.m.
2.1.1.1. Sygdom
Ulykkestilfælde, der skyldes sygdom.

2.1.1.2.

Sygdom og udløsning al eksisterende sygdomsanlæg, selv om sygdommen er opstået eller forværret ved et ulykkestilfælde.

2.1.1.3.
Forværring af følgerne af ulykkestilfælde, der skyldes en tilstedeværende eller tilfældig, efterfølgende opstået sygdom.

2.1.1.8. Psykiske men
Varigt men i form af psykiske følger efter hændelser, hvor der ikke er tale om begivenheder af exceptionel og katastrofelignende karakter.

Varigt men i form af psykiske følger efter hændelser, hvor forsikrede ikke selv har været direkte udsat for personskade."

Nævnet udtaler:

Klageren har anmeldt, at hun den 18/2 2015 var vidne til, at en mand blev påkørt og efterfølgende afgik ved døden. Hun har anført, at hun har pådraget sig en psykisk belastningsreaktion som følge af hændelsen, og hun er utilfreds med, at selskabet har afvist at yde dækning for varigt mén. Hun har oplyst, at hændelsen er anerkendt som en arbejdsskade, og at hendes varige mén er fastsat til 10 % af Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Klageren har i anmeldelsen til selskabet blandt andet oplyst, at hun – der er uddannet indenfor sundhedssektoren – var på arbejde, og at "Vi ser ud af vinduet og ser en bil slå et sving ind foran vinduet foran os for derefter at køre tilbage henover en person, der ligger på jorden. Derefter kører bilen væk. [Kollegaer] og jeg løber ud og igangsætter behandling af den person, der ligger på jorden. Efter kort tid kommer bilen tilbage, kører hen imod os alle, stopper op, så bilens lygter blænder os. Vi kan ikke se, hvem eller hvor mange der er i bilen, men blot høre en stor hund i bilen, der gør som afsindig. ... Jeg er meget bange og når at tænke, at vi ikke aner, hvad manden nu kan finde på. Kort efter kommer andre personer løbende, og der opstår tumult blandt de fremmødte, som først bliver bragt til standsning, da politiet endelig når frem".

Selskabet har anført, at den anmeldte hændelse ikke kan karakteriseres som et ulykkestilfælde, og at forløbet ikke lever op til kravene for, hvornår et selvstændigt psykisk mén karakteriseres som en personskade. Selskabet har også anført, at der er tale om en reaktivering af forudbestå-

ende psykiske gener efter en tidligere episode. Selskabet har blandt andet henvist til konklusionen i en speciallægeerklæring af 4/8 2016.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne punkt 2.1, at forsikringen dækker direkte følger af ulykkestilfælde, og at der ved ulykkestilfælde forstås en pludselig hændelse, der medfører personskade. Det er et krav for dækning, at der er medicinsk årsagssammenhæng mellem ulykkestilfældet og skaden. Af punkt 2.1.1.8 fremgår det blandt andet, at forsikringen ikke dækker varigt mén i form af psykiske følger efter hændelser, hvor der ikke er tale om begivenheder af exceptionel og katastrofelignende karakter, samt varigt mén i form af psykiske følger efter hændelser, hvor forsikrede ikke selv har været direkte udsat for personskade.

Højesteret har i U2010.1609H der omhandlede "den gamle ulykkesdefinition" blandt andet udtalt, at det har været "almindeligt at anse en selvstændig psykisk skade for omfattet af ulykkesbegrebet, når forsikrede personligt under omstændigheder, som i øvrigt karakteriserer et ulykkestilfælde, har været udsat for en sådan trussel om fare for at blive påført en fysisk skade, at den psykiske skade må anses for påregnelig. På denne baggrund finder Højesteret, at dækning af psykisk skade, uden at der foreligger en fysisk skade, ikke kan anses for afskåret, blot fordi der i de almindelige forsikringsbetingelser er anvendt ordet 'legemsbeskadigelse' i beskrivelsen af et ulykkestilfælde".

Nævnet finder efter en gennemgang af sagen, at der foreligger et ulykkestilfælde i forsikringsbetingelsernes forstand. Nævnet finder videre, at klageren i hændelsesforløbet har været i en situation, hvor hun har været udsat for fare for at blive påført en personskade i form af en psykisk skade.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at hændelsen – et overlagt drab – var meget voldsom og pludselig, og at klageren har været impliceret i en situation, hvor hun så en person, der var blevet påkørt én gang og lå på vejbanen, blive påkørt på ny af den samme billist, at hun bistod i det første umiddelbare forsøg på førstehjælp, at bilen umiddelbart efter vendte tilbage og kør-

te helt op til stedet, hvor klageren ydede førstehjælp til den påkørte person, af føreren af bilen var i kontakt med klageren, og at der efterfølgende opstod tumulter og uro, da den dræbte persons nære pårørende dukkede op på ulykkesstedet.

Nævnet har også lagt vægt på, at det er beskrevet, at klageren umiddelbart efter hændelsen oplevede angst og flashbacks til en tidligere episode fra 2013, som medførte en følelse af at være truet.

Nævnet finder, at dækningsundtagelsen i forsikringsbetingelsernes punkt 2.1.1.8 ikke finder anvendelse, idet undtagelsen alene omfatter hændelser, "hvor forsikrede ikke selv har været direkte udsat for personskade". Nævnet finder, at begrebet personskade må forstås som både fysisk og psykisk skade i overensstemmelse med højesteretsdommen U.2012.524H. Nævnet finder ikke grundlag for at fastslå som anført af selskabet, at begrebet "personskade" i undtagelsen skal forstås som alene "fysisk skade".

Spørgsmålet er herefter, om generne efter ulykkestilfældet er forværret som følge af en tilstedeværende sygdom, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 2.1.1.3.

Klageren har forklaret, at hun i 2013 var udsat for en episode, da en person brød ind og begyndte at gennemrode hendes arbejdsplads, hvor hun lå og sov alene, og at hun i en periode efterfølgende oplevede ekstrem angst for, at gerningsmanden skulle vende tilbage.

I speciallægeerklæringen af 4/8 2016 er det i konklusionen blandt andet anført, at "Der er således tale om en POSTTRAUMATISK BELASTNINGSREAKTION F43.1, som er opstået i forbindelse med 1. hændelse og forstærket i forbindelse med 2. hændelse, så hun nu fremtræder med symptomer, der kan sammenlignes med middelsvær depression. Hun har forsøgt at fastholde hverdagen inklusive arbejde, hvilket synes hensigtsmæssigt, dog med hensyntagen til tilstanden og passende aflastningsmuligheder."

17. 91420

I udtalelsen af 17/11 2016 fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring er det blandt andet noteret, at "Vi er opmærksomme på, at du tidligere i 2013 oplevede angstreaktion grundet hændelsen … 2013. Men efter en lægefaglig vurdering finder vi ikke, at dette har været symptomgivende, fordi generne i forbindelse med hændelsen i 2013 forsvandt og du havde ikke lægekontakt grundet hændelsen."

Nævnet bemærker, at det - i relation til anvendelsen af forsikringsbetingelsernes punkt 2.1.1.3 - ikke er en krav, at den forudbestående lidelse har været symptomgivende forud for ulykkestilfældet.

Nævnet finder, at selskabet skal forelægge sagen for Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, med henblik på en vurdering af årsagssammenhæng og klagerens varige mén i relation til ulykkesforsikringen. Selskabet skal lade udtalelsen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring indgå ved en fornyet stillingtagen til klagerens anmeldelse.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Selskabet, Alm. Brand, skal indhente og betale for en vejledende udtalelse fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring. Selskabet skal lade denne indgå ved en fornyet stillingtagen til klagerens anmeldelse.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings
Udskriftens rigtighed bekræftes

Carsten Sennels